

Pla per a l'eficiència i la transició energètica al sector empresarial de Mataró

Antecedents

Des de fa uns anys la ciutat de Mataró ha fet una aposta clara vers la sostenibilitat i el medi ambient. Aquest compromís es va començar a concretar amb la creació el 1993 del Consell Municipal de Medi Ambient i, sobretot, quan al 1995 es va endegar el procés d'Agenda 21 del municipi. Al llarg dels anys, aquesta implicació s'ha anat materialitzant amb accions com les adhesions a la Crida de Hannover (2000), els compromisos d'Aalborg (2005), la Xarxa Espanyola de Ciutats pel Clima (2005), el Pacte d'alcaldes per l'energia sostenible local (2008), o l'aprovació del Pla d'acció per a l'energia sostenible conjuntament amb el Pla de lluita contra el canvi climàtic (2009), que és una reformulació de la primera Agenda 21.

A l'abril de 2016 Mataró es va adherir a la Declaració de la Xarxa de Ciutats i Pobles cap a la Sostenibilitat, per renovar el compromís local pel desenvolupament sostenible i la lluita contra el canvi climàtic cap al 2030. Al desembre de 2016 va fer el mateix amb al nou Pacte dels alcaldes i alcaldesses per a l'energia i el clima.

A partir d'aquests antecedents, el nou full de ruta de la sostenibilitat local és el Pla d'Acció per l'Energia Sostenible i el Clima (PAESC), aprovat al juliol de 2018 i que recull un centenar d'accions de mitigació i adaptació als efectes del canvi climàtic que s'hauran d'anar desenvolupant en els propers anys. Una de les accions de mitigació que concreta el PAESC és la implantació de sistemes fotovoltaics en espais i edificis públics.

El 2020 s'aprova la Declaració d'emergència climàtica de Mataró, amb el compromís d'iniciar un procés de transformació social i posar en marxa mesures concretes per reduir les emissions de gasos d'efecte d'hivernacle.

Primeres Accions

Han estat diverses les accions que ja s'estan realitzant dins l'estratègia de l'Ajuntament de Mataró per a donar compliment als objectius de reducció de les emissions a l'atmosfera com a compromís d'impuls de la transició energètica de la ciutat per tal d'afavorir el pas a una economia baixa en carboni i incidir en la reducció del consum energètic dels equipaments, infraestructures i habitatges, i conseqüentment millorar l'eficiència energètica i reduir les emissions de CO₂ a l'atmosfera.

Aquesta aposta s'ha concretat amb la materialització de diferents actuacions en els darrers anys, com són a títol d'exemple:

- L'impuls del **Programa d'eficiència energètica en l'enllumenat públic**: que ha permès la millora de les instal·lacions a diferents carrers, especialment per a la substitució de bombetes de vapor de sodi per leds, amb l'objectiu d'aconseguir un estalvi energètic més gran amb l'objectiu és reduir en més del 65% el consum d'energia final de les

instal·lacions d'enllumenat reformades, i una reducció també del 65% de les corresponents emissions de gasos d'efecte hivernacle.

- L'Impuls d'una primera fase del **Programa d'autoconsum en equipaments públics**: instal·lació de plaques fotovoltaïques per autoconsum, a la Biblioteca Pompeu Fabra, l'Escola Marta Mata, al Poliesportiu Municipal Teresa Maria Roca, a l'Institut Municipal Miquel Biada, Centre Cívic Pla d'en Boet i Edifici del Pericó.

Aquestes instal·lacions produiran energia per a consum dels equipaments i l'energia sobrant durant els períodes de temps que els equipaments no estiguin en funcionament per vacances o caps de setmana, estarà sotmesa a compensació per part de la companyia elèctrica. L'objectiu és generar energia renovable suficient per assolir un 36% del consum en els tres equipaments, així com promoure i educar en l'eficiència i l'estalvi energètic en els edificis.

L'impacte actual al sector empresarial

La situació energètica actual, amb uns increments de costos de subministrament sense precedents, sacseja amb força les economies domèstiques, però té una afectació especialment rellevant cap al teixit productiu pel seu volum de consum. Un teixit productiu en plena recuperació després dels efectes de la pandèmia i que ha trencat les seves expectatives

Aquestes circumstàncies energètiques, sumades també als efectes provocats per la manca de matèries primeres, així com de les problemàtiques de caire logístic, estan generant unes pressions inflacionistes en la cadena de producció i subministrament, que estan afectant a l'usuari final que requereixen d'una intervenció ràpida.

Segons el Banco de España les empreses de menys de 50 treballadors són les que declaren estar patint més pressió al respecte, i entre els factors que més estan condicionant la seva activitat les empreses assenyalen en un 79% dels casos l'augment dels costos de l'energia. Sobretot en sectors especialment dependents de l'electricitat, el gas o els combustibles, als quals les firmes afectades s'eleva a l'entorn del 90%.

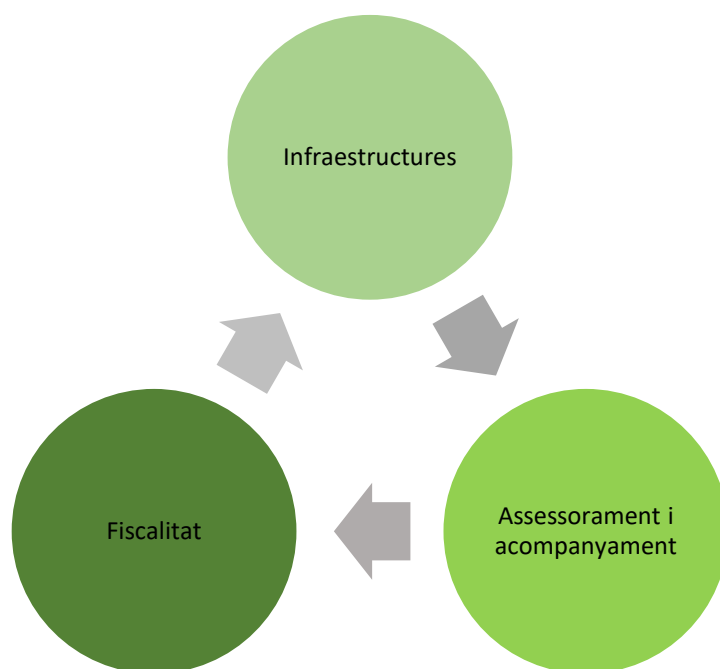
En aquest grup trobem el sector de les empreses tèxtils, per exemple, amb notable presència al nostre territori. El *consejo intertextil español* ha analitzat que el 93% de les empreses de producció tèxtil que han format part d'un estudi estadístic manifesten patir de forma important els efectes de l'increment dels preus de l'energia.

Pla sectorial, amb visió integral

Aquest context energètic tant contraproductiu pel sector empresarial ha generat una necessitat urgent de reforçar i accelerar els mecanismes a la mà de l'àmbit de gestió local per a fer-ne front, però sense perdre una mirada global del conjunt de les actuacions que es poden posar en marxa.

Per aquest motiu és important donar una **visió integral al conjunt de les noves mesures previstes, o ja en marxa per a l'eficiència i la transició energètica de les empreses a Mataró.**

Aquest Pla s'estructura en **3 eixos**:

Eix 1: Infraestructures

- Concretar les possibilitats d'ampliació de la xarxa urbana del **Tub Verd**, a través d'AMSA, per acostar el subministrament d'aigua calenta o freda a l'activitat empresarial.
-
- Acció complementària: Nova fase del **Programa d'autoconsum en equipaments públics**, tot incorporant **27 nous equipaments municipals** que seran dotats de plaques fotovoltaïques en les seves cobertes per a l'autoproducció energètica.
- Esdevenint també un factor estructural s'inclou en aquest eix la voluntat de **cercar alternatives de formació especialitzada i àgil** en aquest àmbit donades les dificultats del sector per trobar nous professionals.

Eix 2: Assessorament i acompanyament

- Desplegament de l'**Oficina per a la Transició Energètica de Mataró (OTEM)**: previst pels propers mesos, amb les funcions de coordinar i fer el seguiment de les actuacions a desenvolupar en l'àmbit energètic, i que proporcionarà un nou servei d'auditories energètiques a les persones interessades, assessorant sobre la seva despesa energètica perquè puguin prendre decisions com un canvi d'hàbits de consum, canvi de tarifes, etc.
- **Dispositiu Transició energètica empresarial** (des de l'Oficina Mataró Empresa OME)

Com? Dispositiu Pilot que incorpora 3 línies d'assessorament a les empreses

- Tècnic
 - com estalviar en el cost energètic: consulta, revisió factures, diagnosi.
 - Anàlisi d'opcions per a millora eficiència energètica (aïllament, equipaments,..)
- Administratiu-regulatori
 - Tramitació administrativa vinculada: llicències, permisos..
 - Accés a bonificacions fiscals (IBI,..)
- Financer
 - Informació sobre subvencions i línies de finançament disponibles al mercat per a les actuacions identificades

Acompanyament en l'execució de les accions de millora

- Orientació i selecció de proveïdors (empreses i professionals) per a l'execució de les accions identificades: bossa de proveïdors de proximitat
- Sol·licitud de projectes/pressupostos

Aquest nou dispositiu pilot municipal es portarà a terme amb el suport tècnic de PIMEC, i per la fase d'implementació de millores a les empreses que decideixin materialitzar-les es tindran en compte els instal·ladors locals. Des de l'Ajuntament es facilitarà la relació entre PIMEC i el Gremi d'Instal·ladors del Maresme (amb seu a Mataró) i la Federació de Gremis d'Instal·ladors de Catalunya (FEGICAT).

Eix 3: Fiscalitat

L'abordatge d'aquesta qüestió cabdal tant per a la pròpia infraestructura pública, com per la ciutadania i pel teixit empresarial ha estat reforçat també des de la **perspectiva fiscal**, tot definint en el marc de les ordenances fiscals i el pressupost municipals, les següents línies de foment de la transició energètica actualment vigents i que cal reforçar la seva difusió:

IBI: Bonificació del 50% de la quota íntegra de l'impost els béns immobles (ja siguin d'obra nova o no), en els que s'hagin instal·lat sistemes per l'aprofitament tèrmic o elèctric de l'energia provinent del sol, durant els tres períodes impositius següents a la instal·lació.

ICIO: Bonificació fins el 95% de la quota de l'impost, les construccions, instal·lacions i obres, en què s'incorporin sistemes per l'aprofitament tèrmic o elèctric de l'energia solar o altres energies alternatives quina incorporació no sigui obligada per la normativa vigent. Aquesta bonificació s'aplicarà sobre el cost de l'obra concreta que fomenti l'estalvi energètic.

IAE (per empreses no exemptes que superin el 1.000.000 de volum net de xifra de negoci): **Bonificació del 50%** de la quota tributària corresponent que s'aplicarà durant els 3 anys següents del període impositiu en què es sol·liciti i mentre el subjecte passiu compleixi tots els requisits establerts a través de l'ordenança:

- Produir energia obtinguda en instal·lacions per a l'aprofitament d'energia solar o altres energies renovables, essent aquestes totes aquelles previstes per la legislació vigent, sempre que la producció es realitzi en instal·lacions ubicades en el terme municipal de Mataró.
- Realitzar les seves activitats industrials, des de l'inici de la seva activitat o per trasllat posterior, en locals o instal·lacions allunyades de les zones més poblades del terme municipal.
- Establir un pla de transport per als seus treballadors que tingui per objectiu reduir el consum d'energia i les emissions causades pel desplaçament al lloc de treball i fomentar l'ús dels mitjans de transport més eficients, com el transport col·lectiu o el compartit. Aquest Pla de Transport haurà d'estar informat favorablement per l'Autoritat del Transport Metropolità (ATM).

TAXA LLICÈNCIES AMBIENTALS, AUTORITZACIONS AMBIENTALS I COMUNICACIONS PRÈVIES, I PELS CONTROLS POSTERIORIS A L'INICI DE L'ACTIVITAT:

Bonificació del 60% de la taxa que correspongui. Adreçat a aquelles activitats que incorporin en els seus projectes d'activitat mesures d'estalvi i eficiència energètica i en l'ús de l'aigua, la utilització d'energies renovables i la implantació de sistemes de minimització de residus degudament justificades i quantificades en el projecte.

Projectes col·lectius

Complementàriament als 3 3ixos que integren el pla l'Ajuntament de Mataró contemplarà aquelles oportunitats d'integració de la transició energètica en projectes de futur promoguts per les diferents línies que promouen les institucions supra-locales (nacionals o europees) amb la voluntat de fomentar i sensibilitzar vers models energètics col·lectius al sector empresarial, com podria ser la compra agregada o les comunitats energètiques industrials.

Pla per a l'eficiència i la transició energètica al sector empresarial de Mataró

